

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Valtion liikuntaneuvoston työsuunnitelma 2015–2019

Valtion liikuntaneuvosto on valtioneuvoston eduskunnan toimikaudeksi asettama asiantuntijaelin. Neuvoston tehtävänä on käsitellä liikunnan kannalta laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä asioita. Neuvosto arvioi ja tekee näkyväksi valtionhallinnon kaikkien toimialojen toimenpiteet ja resursoinnin liikunnan ja urheilun näkökulmasta. Samalla se arvioi toimenpiteiden tuloksia, vaikutuksia ja yleisiä kehittämistarpeita. Neuvosto edesauttaa liikunnan ja urheilun tietoperustan vahvistamista ja hyödyntämistä ja on aktiivisessa vuorovaikutuksessa yhteiskunnan toimijoihin. Pitkän aikavälin tavoitteena on liikunnan ja urheilun painoarvon vahvistaminen yhteiskunnassa ja ihmisten arjessa. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo huomioidaan neuvoston toiminnassa lähtökohtina.

Liikuntalain (2015) mukaisesti neuvoston tehtävänä on:

- Eryteisesti arvioida valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutuksia liikunnan alueella
- Käsitellä liikunnan kannalta laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä asioita
- Tehdä aloitteita ja esityksiä liikunnan kehittämiseksi sekä
- Antaa lausuntoja toimialansa liikuntamäärärahojen käytöstä.

Neuvostolla on jaostoja asioiden valmistelua varten. Toimintaa ohjataan ja seurataan vuosittaisella toimintasuunnitelmalla, joka sisältää konkreettiset toimenpiteet asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

TOIMIKAUDEN 2015–2019 STRATEGISET TAVOITTEET OVAT:

Ydintavoite 1:	Liikunta- ja urheiluasioiden yhteiskunnallinen painoarvo on vahvistuva.
Ydintavoite 2:	Päätöksentekoa vahvistetaan relevantilla ja luotettavalla tiedolla ja arviointitoiminnalla.
Ydintavoite 3:	Valtion liikuntamäärärahat kohdennetaan vaikuttavalla ja läpinäkyvällä tavalla sekä käytetään selkein periaattein.
Ydintavoite 4:	Liikunta- ja urheilukulttuuri on yhdenvertainen ja tasa-arvoinen.

Ydintavoite 1. Liikunta- ja urheiluasioiden yhteiskunnallinen painoarvo on vahvistuva.

TOIMENPIDE 1: Laaditaan tulokortti kaikkien ministeriöiden tavoitteiden, toimenpiteiden, resursoinnin ja tietotuotannon tilasta liikunnan ja urheilun edistämiseksi. Luodaan pysyvä seuranta- ja vuorovaikutuskäytäntö ja viestitään mahdollisuuksista ja kehittämistarpeista ymmärrettävästi.

Toteuma: Ministeriöiden tulokorttien pohjat on tehty hallituskaudella 2011–2015. Kortteja on syvennetty tiedon ja kuulemisten muodossa toimikaudella 2015–2019. [Tulokortti liikenne- ja viestintäministeriön toiminnasta](#) julkistettiin 30.10.2017.

TOIMENPIDE 2: Kutsutaan kaikki ministerit kuultavaksi.

Toteuma:

19.1.2016 Opetus- ja kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen**
9.3.2016 Perhe- ja peruspalveluministeri **Juha Rehula**
28.9.2016 Sosiaali- ja terveysministeri **Pirkko Mattila**
19.10.2016 Liikenne- ja viestintäministeri **Anne Berner**
23.11.2016 Ympäristö- ja maatalousministeri **Kimmo Tiilikainen**
24.5.2017 Kunta- ja uudistusministeri **Anu Vehviläinen**
6.9.2017 Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri **Sampo Terho**
29.11.2017 Elinkeinoministeri **Mika Lintilä**

TOIMENPIDE 3: Vaikutetaan ennakoivasti eri toimialojen säädösvalmisteluun, linjauksiin ja toimenpiteisiin.

Toteuma:

30.11.2015 [Lausunto nuorisolain uudistamisesta](#)
19.2.2016 [Terveyden edistämisen kannustimet ja työnjaot kuntoon sote-uudistuksessa](#)
11.4.2016 [Lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta](#)
9.6.2016 [Lausunto Yhteistyöllä hyvinvointia ja terveyttä 2025 - linjauksiin](#)
5.9.2016 [Lausunto varhaiskasvatussuunnitelman perusteista](#)
11.11.2016 [Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi.](#)
19.12.2016 [Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta](#)

6.3.2017 [Liikunnalla ja urheilulla terveyttä, hyvinvointia ja elinvoimaisuutta kuntaan](#)
25.5.2017 [Lausunto huippu-urheilun ulkoisesta arvioinnista](#)
28.6.2017 [Lausunto vammaispalvelulaista](#)
7.7.2017 [Lausunto luonnoksesta valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi \(VANUPO\) 2017–2019](#)
22.9.2017 [Lausunto WHO:n luonnoksesta Global actionplan on physical activity](#)

TOIMENPIDE 4: Julkaistaan liikunnan tulevaisuusstrategia.

Toteuma: Ennakointijaosto on kokoontunut 12 kertaa, kuullut asiantuntijoita ja hahmottanut strategisesti merkittäviä kokonaisuuksia liikunnan ja urheilun näkökulmista. Osallistutaan OKM:n tutkimus-, ennakointi- ja arviointiryhmän työhön (sihteeri Minna Paajanen). Yhteistyö valtion nuorisoneuvoston ennakointitoiminnan kanssa käynnistetty.

TOIMENPIDE 5: Järjestetään Kansallinen liikuntafoorumi yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, valtioneuvoston kanslian, Yleisradio Oy:n, Suomen Olympiakomitean, Suomen Paralympiakomitean ja Veikkauksen kanssa.

Toteuma:

28.–29.9.2015 Kansallinen liikuntafoorumi, Tampere (220 osallistujaa)
3.–4.10.2016 Kansallinen liikuntafoorumi, Turku (220 osallistujaa)
30.–31.10.2017 Kansallinen liikuntafoorumi, Lahti (330 osallistujaa)

TOIMENPIDE 6: Verkostoidutaan yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa ja osallistutaan liikunta- ja urheilutapahtumiin.

Toteuma:

Kattava seuranta tapahtumiin ja tilaisuuksiin osallistumisesta julkaistaan toimintakertomuksen yhteydessä.

2015→ **Terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan ohjausryhmä** (liikuntaneuvoston edustajat: Suvi Helanen, Elina Sillanpää, Minna Paajanen)

- 2015–2016 Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa -työryhmä** (liikuntaneuvoston edustajat: Tapio Korjus, Minna Paajanen)
- 2016 Valtakunnallinen vammaisneuvosto** (Toni Piispanen)
- 2016–2017 Kuntoutuslainsäädännön uudistamiskomitea** (Toni Piispanen)
- 2016-2017 Jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus mieleiseen harrastukseen -työryhmä** (liikuntaneuvoston edustaja: Kari Uotila)

- 2016–2017 Liikunnan rahoitus- ja ohjauspolitiikkaa uudistava työryhmä** (Tapio Korjus, Ville Skinnari, Ritva Elomaa, Minna Paajanen)
- 2017-2019 Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta** (Toni Piispanen)
- 19.2.2016** Yhteiskokous **sivistysvaliokunnan** kanssa
- 17.5.2016** Yhteiskokous **Nuorisoasianneuvottelukunnan** kanssa

Ydintavoite 2. Päätöksentekoa vahvistetaan relevantilla ja luotettavalla tiedolla ja arviointitoiminnalla.

TOIMENPIDE 7: Tuotetaan toimikauden aikana valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutusten arviointiraportti. Arviointi sisältää esitykset liikunnan ja huippu-urheilun kehittämisestä ja kehittämistarpeesta osana valtionhallinnon toimintaa. Arviointi valmistuu keväällä 2019.

TOIMENPIDE 8: Hankitaan ja toteutetaan erillisiä arviointeja keskeisiltä liikunnan ja urheilun osa-alueilta.

Toteuma:

- Valtion nuorisoneuvosto, valtion liikuntaneuvosto ja Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus, STEA ovat käynnistäneet yhteistyössä valtionhallinnon toimenpiteiden ja ohjauskeinojen **arviointihankkeen koskien lasten ja nuorten yhdenvertaista mahdollisuutta harrastaa**. Tavoitteena on analysoida valtionhallinnon eri toimialojen säädös-, informaatio- ja resurssiohjauksen kokonaistilanne, tavoitteiden yhdensuuntaisuus ja toimenpiteiden tuloksellisuus alle 29-vuotiaiden lasten ja nuorten harrastamista koskien. Arviointi käynnistyi tarjouspyyntömenettelyn jälkeen 06/2017 ja sitä toteuttaa Owl Group.
- **Soveltavan liikunnan arviointi -hanke on käynnistynyt.** (ks. toimenpide 12)
- **Huippu-urheilun arviointi** julkaistiin tammikuussa 2017. Arvioinnin toteutti Arvoliton toimitusjohtaja Kimmo Lipponen.
- **Liikuntalääketieteen keskusten toiminnan tuloksellisuuden arviointi** julkaistiin marraskuussa 2016. Arvioinnin toteutti emeritusprofessori Matti Uusitupa.
- **Gymnaestrada 2015 Helsinki -tapahtuman** vaikutukset arvioitiin Sponsor Insight Finlandin ja Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Sport Business Schoolin toimesta.

TOIMENPIDE 9: Kehitetään liikuntakulttuurin kansallisia indikaattoreita, tiedonkeruita ja tiedolla johtamisen menetelmiä.

Toteuma:

- VLN vastaa **Move!-mittausten** kansallisesta tiedonkeruusta ja mittaustulosten koulu-, kunta-, alue- ja valtakunnan tason hyödyntämisestä. (<http://www.edu.fi/move>). VLN tehnyt **ohjeistuksen** MOVE! mittausten suorittamisesta **sovelletusti**. Move!-mittaustuloksia saatiin syksyllä 2016 yhteensä 38 785 (5.-luokkalaiset) ja 5 473 (8.-luokkalaiset) ja syksyllä 2017 48 715 (5.-luokkalaiset) ja 9 321 (8.-luokkalaiset).
- **Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus** käsittelee 7-29-vuotiaiden vapaa-aikaa. Tutkimusta toteuttavat yhteistyössä valtion nuorisoneuvosto, Nuorisotutkimusverkosto sekä valtion liikuntaneuvosto.
- VLN:n sihteeristö osallistuu **liikuntaa ja urheilua käsittelevien kansallisten tiedonkeruiden jatkuvaan kehittämiseen** (mm. Move!-mittaukset, LIITU-tutkimus, TEAviisari, Kouluterveyskysely, Kunnonkartta jne.) ja huomioi tässä työssä myös liikunnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvonäkökulman.
- VLN osallistuu Liikkuva koulu -ohjelman tutkimusta käsittelevän työjaoston toimintaan (pj Minna Paajanen), alle kouluikäisten lasten liikunnan seurannan ja arvioinnin kehittämiseen (pj Minna Paajanen) ja soveltavan liikunnan tutkimus- ja koulutustyöryhmään (pj Toni Piispanen).
- Osallistutaan **OKM:n tutkimus-, ennakointi- ja arviointityöryhmän** työhön (työryhmän toinen sihteeri Minna Paajanen).
- Osallistutaan **OKM:n johtamaan esiselvitysprojektiin valtionavustusprosessin digitalisoinnista (VA-digi)**. Esiselvityksen viidessä osahankkeessa selvitetään, millainen on mahdollisimman toteuttamiskelpoinen visio tulevaisuuden valtionavustusten käsittelystä ottaen huomioon myös avustusten halutut yhteiskunnalliset vaikutukset. (Osahankkeen 3 projektivastuullinen Minna Paajanen)

TOIMENPIDE 10: Laaditaan Tiedolla johtamisen Suunta-asiakirja yhteistyössä OKM:n kanssa.

Toteuma:

- Tutkijaseminaarin järjestäminen Tampereella (05/2017)
- Kysely tutkimusrahoittajille (06/2017)
- Osallistuminen Liikuntatieteen päiville (08-09/2017)

TOIMENPIDE 11: Lausutaan vuosittain liikuntatieteelliseen tutkimukseen ja tiedonvälitykseen sekä liikuntatieteelliseen toimintaan myönnettävistä avustuksista (lausunnot listattu kohdassa toimenpiteen 14 kohdalla).

TOIMENPIDE 12: Julkaistaan keskeiset arvioinnit ja raportit VLN:n julkaisusarjassa.

Toteuma:

- 25.11.2015 [World Gymnaestrada -tapahtumatutkimus](#)
- 3.10.2016 [Ei vain urheilua. Liikunnan ja urheilun merkitys yhteiskunnan uusiutumisen kannalta.](#)
- 10.11.2016 [Liikuntalääketieteen keskusten arviointi](#)
- 15.12.2016 [Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa](#)
- 12.1.2017 [Huippu-urheilun ulkoinen arviointi](#)

Ydintavoite 3. Valtion liikuntamäärärahat kohdennetaan vaikuttavalla ja läpinäkyvällä tavalla sekä käytetään selkein periaattein.

TOIMENPIDE 13: Annetaan asetuksen (550/2015) mukaiset lausunnot valtion talousarviosta ja julkisen talouden suunnitelmasta.

Toteuma:

- 13.11.2015 [Lausunto valtion talousarviosta 2016](#)
- 17.5.2016 [Lausunto julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2017–2020](#)
- 19.10.2016 [Lausunto valtion talousarviosta 2017](#)
- 24.5.2017 [Lausunto julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2018–2021](#)
- 25.10.2017 Lausunto valtion talousarviosta 2018 valmistumassa

TOIMENPIDE 14: Annetaan asetuksen (550/2015) mukaiset lausunnot liikuntapaikkarakentamisen, liikuntatieteen sekä liikuntaa edistävien järjestöjen valtionavustuksista.

Toteuma:

- 21.10.2015 Lausunto liikunnan koulutuskeskusten liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmasta 2016–2019

- 25.11.2015 Lausunto liikuntapaikkarakentamisen valtakunnallisesta rahoitussuunnitelmasta vuosille 2016–2019
- Helmikuu 2016 Tutkimus- ja arviointijaoston sisällöllinen näkemys liikuntatieteellisten ja tiedonvälitysyhteisöjen hakemuksista vuodelle 2017
- 19.2.2016 Valtion liikuntaneuvoston lausunto tutkimus- ja tiedonvälitysyhteisöjen avustuksista
- 19.2.2016 Lausunto liikuntaa edistävien järjestöjen valtionapukelpoisuudesta
- 19.2.2016 Lausunto järjestöille myönnettävistä avustuksista vuonna 2016, jonka mukaisesti avustusesitys jatkovalmisteluun
- 9.3.2016 Lausunto liikuntaa edistävien järjestöjen toiminta-avustuksista vuodelle 2016
- 9.3.2016 Lausunto liikunnan koulutuskeskusten liikuntapaikkojen ja vapaa-perustamishankkeiden valtionavustuksista vuodelle 2016
- 16.3.2016 Tutkimus- ja arviointijaoston sisällöllinen näkemys uusista liikuntatieteellisistä tutkimusprojekteista vuodelle 2016
- 6.4.2016 Valtion liikuntaneuvoston lausunto liikuntatieteellisiin uusiin tutkimusprojekteihin myönnettävistä avustuksista vuodelle 2016
- 6.4.2016 Lausunto liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin myönnettävistä valtionavustuksista 2016

- **30.5.2016** Tutkimus- ja arviointijaoston näkemys liikuntatieteellisten ja tiedonvälitysyhteisöjen tavoiteohjausmenettelyn kehittämiseksi
- **19.10.2016** Lausunto liikuntaa edistävien järjestöjen avustuspolitiikan kehittämiseksi
- **19.10.2016** Lausunto liikunnan koulutuskeskusten liikuntapaikkojen ja niihin liittyvien vapaa-aikatilojen perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmasta 2017–2020
- **23.11.2016** Lausunto liikuntapaikkarakentamisen valtakunnallisesta rahoitussuunnitelmasta vuosille 2017–2020
- **20.12.2016** Tutkimus- ja arviointijaoston sisällöllinen näkemys liikuntatieteellisten ja tiedonvälitysyhteisöjen hakemuksista vuodelle 2017
- **11.1.2017** Lausunto liikuntaa edistävien järjestöjen valtionapukelpoisuudesta
- **11.1.2017** VLN:n lausunto liikuntatieteellisten ja tiedonvälitysyhteisöjen hakemuksista vuodelle 2017
- **1.2.2017** Tutkimus- ja arviointijaoston sisällöllinen näkemys uusista liikuntatieteellisistä tutkimusprojekteista vuodelle 2017

- **21.2.2017** Lausunto liikuntaa edistävien järjestöjen toiminta-avustuksista vuodelle 2017
- **2.3.2017** Valtion liikuntaneuvoston lausunto liikuntatieteellisiin uusiin tutkimusprojekteihin myönnettävistä avustuksista vuodelle 2017
- **19.4.2017** Lausunto liikuntapaikkojen perustamishankkeisiin myönnettävistä valtionavustuksista 2017
- **19.4.2017** Lausunto liikunnan koulutuskeskusten liikuntapaikkojen ja vapaa-perustamishankkeiden valtionavustuksista vuodelle 2017
- **25.10.2017** Lausunto liikunnan koulutuskeskusten liikuntapaikkojen ja vapaa-perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmasta vuosille 2018–2021.

TOIMENPIDE 15: Annetaan kehittämissesityksiä liikunnan ja huippu-urheilun kehittämisestä ja kehittämistarpeesta osana valtionhallinnon toimintaa. (ks. toimenpiteet 7, 8, 13, 14 ja 16.).

Ydintavoite 4. Liikunta- ja urheilukulttuuri on yhdenvertainen ja tasa-arvoinen.

TOIMENPIDE 16: Julkisessa päätöksenteossa on otettava huomioon yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakien velvoitteet. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo huomioidaan neuvoston toiminnassa lähtökohtina (arviointi, lausuminen, aloitteet, tietoperustan kehittäminen ja vaikuttaminen). ks. ydintavoitteet 1–3.

Valtionhallinnon toimenpiteiden vaikutusten arviointi: Toteutettu taustaselvitys ”Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyö valtion liikuntapolitiikassa” (VLN 2016:1). Käynnistetty soveltavan liikunnan arviointi -hanke (06/2017), jossa tuotetaan kokonaiskuva valtionhallinnon toimialojen (mm. liikunta-, sosiaali- ja terveys-, ympäristö- ja koulutuspolitiikka) tavoitteista ja toimenpiteistä ja toiminnan tuloksellisuudesta liikkumis- ja toimintaesteisten arkiliikunnan, liikunnan ja huippu-urheilun edistämiseksi. Hanke päättyi 1.4.2018. Toteuttajana Liikuntatieteellinen Seura.

Lausuminen määrärahoista: Sisällytetty yhdenvertaisuus- ja tasa-arvonäkökulma asian vaatimalla tavalla VLN:n lausuntoihin (ks. toimenpide 3 ja toimenpide 14).

Aloitteet: Tehty kehittämissesityksiä valtionavustus- ja ohjauspolitiikkaan yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon osalta mm. liikuntajärjestöjen yhdenvertaisuussuunnitelmien osalta.

Tietoperustan kehittäminen: Käynnistetty LTS:n kanssa pysyvä soveltavan liikunnan koulutus- ja tutkimustyöryhmä. Sisällytetty yhdenvertaisuutta käsitteleviä kysymyksiä toimintakykyä ja liikuntakäyttäytymistä mittaaviin seurantatutkimuksiin (WHO-koululais- ja LIITU-tutkimukset, MOVE! -mittaukset).

Vaikuttaminen ja vuorovaikutus:

- **2015–2016 Yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa -työryhmä** (Tapio Korjus, Minna Paajanen)
- **2016 Valtakunnallinen vammaisneuvosto** (Toni Piispanen)
- **2016–2017 Kuntoutuslainsäädännön uudistamiskomitea** (Toni Piispanen)

- **2016–2017 Jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus mieleiseen harrastukseen -työryhmä** (Kari Uotila)
- **2017–2019 Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta** (Toni Piispanen)